

М. М. Коваленко,
к.е.н., доц., доцент кафедри
економічної політики ХарРІ НАДУ

БАНКІВСЬКЕ РЕГУЛЮВАННЯ: СУТНІСТЬ І ХАРАКТЕРИСТИКА

Розкрито сутність та уточнено складові банківського регулювання як першочергового елемента механізму державного регулювання банківського сектора України.

Ключові слова: банківське регулювання, стійкий розвиток банківської системи, стабільність національної грошової одиниці, реалізація інноваційно-інвестиційної моделі суспільного відтворення національної економіки.

Банківський сектор виступає особливим об'єктом державного регулювання, котрий потребує пильної уваги щодо своєї діяльності з боку державних органів та має важливе значення для розвитку національної економіки. Новий уклад економічних відносин, глобалізація економіки, великий ризик виникнення криз, вкрай низький рівень соціально-економічного розвитку України, незадовільний рівень превентивних та протекційних дій державних органів і особливо у банківському секторі, потребують впровадження нового механізму державного регулювання банківського сектора.

«Банківське регулювання», поряд із «банківським наглядом» і «банківським контролем», виступає однією з першочергових складових механізму державного регулювання банківського сектору економіки [1]. Причому, ми виходимо з позиції, що це зовсім різні види діяльності щодо виконання завдання організації ефективного функціонування банків, забезпечення розвитку банківської системи України та її якнайбільшого залучення до соціально-економічного розвитку держави.

Серед наукових досліджень зустрічається велика кількість напрацювань щодо трактування визначення «банківське регулювання» та пояснення його функцій. Заслужують на увагу розробки Б. Адамика, О. Барановського, О. Вовчак, О. Дзюблюка, Л. Кльоби, В. Коваленко,

О. Костюка, В. Міщенко, А. Мороза, О. Орлюка, С. Осадчук, В. Пасічника, К. Раєвського, М. Суржинського, Г. Табачук та ін.

Але, на жаль, до останнього часу не приділяється належної уваги висвітленню сутності банківського регулювання з точки зору його окремої дії в межах загального механізму державного регулювання банківського сектора поряд із такими його елементами як банківський нагляд та банківський контроль. Доцільно висвітлити поняття банківського регулювання з позиції активного залучення банківського сектора до соціально-економічного піднесення держави, відбудови національної економіки на основі її інноваційного розвитку.

Метою даної статі є дослідження сутності та пояснення складових банківського регулювання як першочергового елемента механізму державного регулювання банківського сектора України.

Відповідно до ст. 1 Закону України «Про Національний банк України» банківське регулювання – це одна із функцій Національного банку України, яка полягає у створенні системи норм, що регулюють діяльність банків, визначають загальні принципи банківської діяльності, порядок здійснення банківського нагляду, відповідальність за порушення банківського законодавства [9].

Ю. Ващенко зазначає, що термін «регулювання» по відношенню до банківської діяльності можна розглядати у широкому та у вузькому розумінні – це державне та банківське регулювання. Державне регулювання в сфері банківської діяльності включає всю систему заходів, які вживаються уповноваженими органами держави для забезпечення сталого та надійного функціонування банківського сектора. Банківське регулювання – це діяльність уповноважених органів, яка полягає у виданні правових актів у сфері банківської діяльності [5, с. 95].

О. Костюк під банківським регулюванням розуміє «діяльність НБУ в частині формування адміністративно-правових норм, які сприяють стабільному розвитку банківської системи України» [8, с. 39].

Практично з таких позицій виходить Г. Табачук, яка розкриває мету і завдання банківського регулювання та вказує, що «метою банківського регулювання є розроблення та ухвалення нормативно-правових документів, які регламентують діяльність банків і спрямовуються на забезпечення стабільності грошової одиниці та національної банківської системи і захисту інтересів вкладників та кредиторів». Відповідно до завдань науковець відносить: забезпечення розробки законів та нормативно-правових актів центрального банку, які регулюють діяльність банків та захищають інтереси вкладників і кредиторів банків, а також встановлення фінансових нормативів регулювання діяльності банків та нормативів відрахувань до резервних фондів банків [14, с. 156].

М. Суржинський під банківським регулюванням визначає складну, багатоаспектну категорію, котра, з одного боку, є функцією державного управління, по відношенню до якого вона виступає засобом реалізації політики держави, а з іншого – саме банківське регулювання можна розглядати як управлінську діяльність, що має свої методи, способи, форми реалізації [13]. Дослідником наголошується, що банківське регулювання як функція державного управління покликане сприяти забезпеченню: стійкості роботи і зміцненню фінансового стану банківської установи; орієнтації та стимулюванню діяльності банку в галузі кредитування на виконання пріоритетних завдань розвитку економіки та підвищення добробуту суспільства; наукової організації грошового обігу в народному господарстві; створенню системи гарантій захисту інтересів вкладників, в першу чергу фізичних осіб.

На думку Б. Адамика, «банківське регулювання можна визначити як формування державою або уповноваженим нею органом системи норм і застосування заходів впливу на банківську сферу з метою забезпечення стабільного і безпечного функціонування банків, попередження дестабілізаційних процесів у банківському секторі та досягнення загальнодержавних економічних цілей» [1, с. 31].

На наш погляд, більш змістовним є підхід О. Барановського, який дефініцію «банківське регулювання» розглядає у двох аспектах – з точки зору регулювання банками важливих елементів соціально-економічного розвитку держави та регулювання банківської сфери як такої спеціально уповноваженими на це державою органами, недержавними саморегульованими організаціями й комерційними банками [10, с. 262]. Відповідно до цього під банківським регулюванням розуміється система таких тлумачень:

- проведення центральними банками обґрунтованої грошово-кредитної і валютної політики, що виступає дієвим інструментом досягнення макроекономічних цілей держави;

- формування єдиних підходів до функціонування банківських інститутів, їх міжнародних і регіональних економічних угруповань та забезпечення конкурентоспроможності як окремих банків, так і національної банківської системи в цілому;

- систему специфічних правил поведінки нормативного характеру, сформульованих державними органами, та заходів, за допомогою яких держава через центральний банк безпосередньо або створюваний при ньому орган банківського нагляду чи інший легітимний спеціалізований орган на основі чинної нормативно-правової бази займається забезпеченням стабільного, безпечного функціонування банків як в середині країни, та і за кордоном;

- діяльність недержавних саморегульованих організацій (асоціацій банків, банківських союзів тощо) з розробки й реалізації документів, що мають на меті обмеження банківської активності і, головним чином, банківських операцій;

- роботу органів управління банками і внутрішньобанківських структур з регламентації банківської діяльності.

Узагальнюючи вищезазначене, можна відмежувати три головні блоки з яких складається банківське регулювання: перший блок передбачає

забезпечення стійкого розвитку банківської системи; другий блок визначає забезпечення стабільності національної грошової одиниці; третій блок полягає у широкому залученні банків до інноваційно-інвестиційної моделі суспільного відтворення національної економіки.

Банківське регулювання повинно ґрунтуватися, перш за все, з позиції не одержання банками максимального прибутку при мінімумі ризику, а з позиції створення умов для забезпечення стійкого розвитку та зростання найбільш життєздатної та економічно доцільної частини банківського сектора економіки. Тобто одним із головних критеріїв дієвості банківського регулювання повинно стати досягнення банківською системою стійкості, котра за висловом О.Барановського, представляє собою багатогранне явище, що вимірюється за допомогою кількісних і якісних показників, та розглядається [2, с. 40-41]:

- у нерозривності зі стійкістю національної економіки в цілому і фінансових ринків зокрема;
- у взаємозв'язку стійкості банківської системи й окремих банків, що її утворюють;
- з точки зору ступеня задоволення банківською системою потреб користувачів банківських і супутніх їм послуг;
- порівняно зі стійкістю окремих зарубіжних банківських систем і світового ринку банківських послуг у цілому.

У загальному розумінні банківська система є стійкою щодо зовнішніх і внутрішніх шоків, якщо вона здатна їм опиратися і протидіяти породжуваним ними тенденціям, які прагнуть змінити систему даних економічних та організаційних відносин. Під стійкістю також можна розуміти необхідну умову, за якої банківська система має повертатися до стану рівноваги після будь-якого потрясіння.

Причому слід розрізняти поняття «стійкого зростання» та «стійкого розвитку». Так, стійке зростання банківської системи – це чітко виражений напрям її зростання в певних межах і темпах. Тоді як стійкий розвиток має

досліджуватися виключно в динаміці, а зниження темпів зростання банківської системи за різними параметрами не можна однозначно ідентифікувати як ознаку нестійкості – у короткостроковому інтервалі можуть допускатися погіршення якихось кількісних параметрів функціонування банківського сектора економіки для накопичення необхідних у перспективі фінансових ресурсів. Стійке зростання є первинним для забезпечення стійкого розвитку.

О. Сніжко зазначає, що в економічній теорії стійкість традиційно розглядається як одне з понять економічної рівноваги. Під стійкістю розуміється необхідна умова, за якої економічна система має повертатися до стану рівноваги після будь-якого малого потрясіння. Відповідно до цього розвиток будь-якої економічної системи трактується як зміщення точки рівноваги, викликане змінами тих або інших параметрів, яке веде до зміни одного стійкого стану іншим з коротким перехідним періодом між ними [11, с. 535].

Існує велика кількість різновидів стійкості банківської системи, які можна класифікувати за наступними ознаками: досяжність, рівень, ступінь очищення, профіль, часовий горизонт, приналежність, динамічність, стан розвитку системи і збалансованість її елементів, механізм забезпечення, реалістичність, облікованість, прогнозованість [12, с. 50].

З точки зору державного управління, особливий науковий інтерес являють такі види стійкості банківської системи, що групуються за профілем, серед яких виділяються такі: фінансова стійкість, інституціональна стійкість, ділова стійкість, виробничо-технологічна стійкість, логістична стійкість, причинна стійкість.

Виняткове місце в забезпеченні загальної стійкості банківської системи належить її фінансовій стійкості. Від дотримання фінансової стійкості банківської системи перед усім залежить поступальність соціально-економічного розвитку держави, розв'язання життєвих проблем забезпечення її життєздатності. Фінансова стійкість банківської системи має

важливе значення для вкладників, партнерів, контрагентів, інвесторів банків, а також держави. Саме фінансова стійкість є узагальнюючим результатом усього процесу функціонування банківського сектора та неодмінною умовою існування всіх інших компонентів стійкості банківської системи. Тим більше, що на фінансову стійкість впливають такі чинники загального характеру, як макроризики для всієї національної економіки, негативні впливи зовнішніх шоків, розмаїття взаємозв'язків банківських установ з підприємствами інших галузей господарського комплексу.

Під час забезпечення фінансової стійкості організація банківського регулювання формується під впливом низки позитивних та негативних факторів (див. рисунок). Вони повинні обов'язково враховуватися органами банківського регулювання під час залучення тих чи інших форм та методів регулювання.

Рисунок. Фактори впливу на рівень фінансової стійкості банківської системи як неодмінного результату банківського регулювання

Заради досягнення фінансової стійкості банківське регулювання має за мету сформувати середовище, що дозволяє в коротко-, середньо- і довгостроковій перспективі акумулювати і генерувати обсяг ресурсів, достатній для повноцінного забезпечення потреб на задоволення попиту на банківські і супутні їм послуги, виконання грошових та інших зобов'язань перед клієнтами, контрагентами і державою, забезпечувати безперервне зростання масштабів діяльності та зміцнювати конкурентні переваги.

Необхідною складовою стійкості банківської системи є її інституціональна стійкість, котру треба розуміти як стійкість інституціонального середовища функціонування банківської системи, тобто незмінність способу її функціонування – сталість нормативно-правової бази, регуляторної політики, економічних відносин, адміністративних обмежень, взаємозалежних формальних правил і неформальних обмежень (норм поведінки, професійної етики), верховенство права.

Банківське регулювання не може досягти загальної стійкості банківської системи без дотримання довгострокової ділової стійкості – забезпечення оптимізації змін у банках у просторово-часовому розрізі, прогнозування основних тенденцій їх господарсько-економічного стану, реалізації стратегії подальшого підвищення їх конкурентоспроможності.

Велике значення для банківського регулювання має досягнення виробничо-технологічної стійкості, яка включає в себе: збереження і зростання фінансових, матеріально-технічних, інформаційних, трудових ресурсів банків; упровадження банками нової техніки, технологій і фінансових інновацій; зростання рівня автоматизації банківських процесів, активізації інтернет-банкінгу, нових видів послуг; удосконалення організації праці.

Останнім часом у рамках здійснення модернізації національної економіки особливої актуальності набуває розвиток банківського сектора на основі здобуття банківським регулюванням логістичної стійкості – це здатність банківської системи на основі упровадження методів логістики

забезпечити необхідне регулювання фінансових, інформаційних, товарних (дорогоцінних металів та інше), фондових потоків таким чином, щоб вони найбільшою мірою відповідали стратегічним і тактичним цілям як самої банківської системи, так і національної економіки в цілому.

Причинна стійкість характеризується здатністю банківської системи протистояти кризовогенеративній дії окремих чинників, які можна класифікувати за такими класифікаційними ознаками: місцем виникнення (зовнішні і внутрішні), змістом (політичні, економічні, соціальні, правові, ресурсні, організаційні, інформаційно-мережеві), часом дії (постійні, тимчасові, одноразові, форс-мажорні), напрямом впливу (позитивні і негативні).

Наступним блоком банківського регулювання виступає забезпечення стабільності грошової одиниці, під якою розуміється відносно незмінна вартість, котру має грошова одиниця в обігу і що виражається в купівельній спроможності грошей.

За гроші можна купити товари і послуги, самі гроші як кредит та іноземну валюту. Відповідно стабільність грошової одиниці включає: стабільність цін на товари і послуги; стабільність цін на кредитні ресурси; стабільність обмінного курсу національної валюти.

Звичайно кожне з цих питань включає в себе складні співвідношення макроекономічних параметрів. Так, стабільність цін на товари та послуги можна визначити як такий рівень інфляції, який забезпечує прогнозовані темпи економічного зростання. За таких умов, підвищення реальних доходів населення є скоординованими з динамікою валового внутрішнього продукту і валютного курсу. Стабільність цін на кредитні ресурси – це незмінність ставки за кредитами або така її динаміка, яка корелюється з рівнем інфляції, що підпадає під визначення стабільності цін, валютним курсом та обліковою ставкою центрального банку. Стабільність обмінного курсу національної валюти – це така динаміка, яка скоригована з рівнем внутрішньої інфляції і забезпечує рівновагу платіжного балансу [6, с. 160]. Маючи монопольне

право випуску грошових коштів, формуючи та зберігаючи золотовалютні резерви країни, центральний банк повинен емітувати таку масу платіжних коштів, які були б не тільки достатніми для виробництва й обігу продукту, суспільного відтворення але й забезпечували стабільність національної грошової одиниці як у внутрішньому, так і зовнішньому економічному обороті.

Для забезпечення стабільності грошової одиниці банківське регулювання здійснює грошово-кредитну політику, як конгломерат спеціальних засобів у сфері регулювання ліквідністю (грошова маса, монетизація, грошова політика), кредитів (рефінансування комерційних банків, внутрішній і зовнішній кредит, кредит державі, кредитування економіки, домашніх господарств, кредитна політика), депозитів (політика обов'язкових резервів), проценту (процентна політика, облікова політика, операції з цінними паперами на відкритому ринку), валютного курсу (валютна політика), руху капіталу (політика в області імпорту та експорту капіталу).

Засоби регулювання грошової маси, кредиту, депозиту, процента, валютного курсу, руху капіталу повинні бути погоджені між собою. Взаємодія різних складових грошово-кредитної політики, що здійснює банківське регулювання, здатне або підсилювати позитивний вплив держави на реальну економіку, або, навпаки, нести деформації, що ведуть до системних ризиків, обмежують здатність економіки до структурної трансформації, модернізації та стабільного зростання.

Треба відмітити, що підвищена нестабільність грошової одиниці в Україні, крім причини неефективного банківського регулювання, пояснюється також і такими причинами, як: олігополістичний характер ціноутворення, недосконала митно-тарифна політика держави; високий рівень ризиків, який знайшов своє відображення в дохідності, яку бажають отримати ринкові агенти; високе податкове навантаження та корумпована складова ведення бізнесу, що відображається в цінах виробника; безсоромна

пристрасть до вивозу капіталу з України та пов'язана з цим розповсюджена психологія минушого, що призводить до прагнення максимізації вигоди у найкоротший час.

Грошово-кредитна політика не може формуватися ізольовано. Її напрямки, засоби здійснення, ступінь їх втручання в грошово-кредитну сферу повинні координуватися з іншими видами економічної політики держави, погоджуватися з ними, не суперечити їм. Перш за все грошово-кредитна політика – це частина:

- політики в сфері управління державним майном;
- бюджетної (у т.ч. податкової) політики,
- політики управління державним боргом;
- цінової політики;
- митної політики;
- політики розвитку фінансового ринку, в т.ч. в частині діяльності інституціональних інвесторів (страхового сектора, пенсійної галузі, колективних інвестицій, альтернативних інвестицій).

Головною причиною негативних процесів, явищ та тенденцій у сфері інноваційного розвитку національної економіки є відсутність належної координації та регуляторного впливу в системі державного управління.

Усестороннє залучення банків до інноваційно-інвестиційної моделі суспільного відтворення [2] національної економіки обумовлюється тим, що у період виходу з депресії забезпечити розвиток такого високоризикованого та довготермінового напрямку кредитування, як кредитування інноваційних проектів виробничої сфери економіки без державної підтримки практично неможливо.

Високі темпи економічного зростання, які продемонстрували у другій половині минулого сторіччя країни ЄС, Японія, Південна Корея, нові індустріальні країни Східної Азії, сучасний Китай, Індія та Бразилія, були досягнуті тому, що державна економічна політика в цих країнах спрямовувалася на підтримку та стимулювання науково-технічних процесів з

подальшою комерціалізацією їх результатів системою підприємництва як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках. Досвід зарубіжних країн засвідчує важливість переорієнтації у посткризовий період механізму державної підтримки з надання допомоги виробничим підприємствам для виживання у складних умовах, на стимулювання їх до інноваційного переоснащення, у тому числі за рахунок послаблення обмежень щодо доступу до фінансових ресурсів [3]. Таким чином, першочерговим завданням банківського регулювання стає активізація банківського кредитування, що може бути основою для розвитку інших форм фінансової підтримки інноваційної складової реального сектора.

На наш погляд, серед головних проблем, що стоять перед банківським регулюванням відносно залучення банківського сектора до підтримання інноваційно-інвестиційної моделі суспільного відтворення, є:

- відсутність мережі спеціалізованих державних та комерційних інноваційних банків;
- відсутність певного обов'язкового розміру фінансово-кредитного забезпечення інноваційної діяльності такими великими державними банками, як Укрексімбанк та Ощадбанк;
- пасивність підтримки розвитку інноваційної діяльності в Україні через надання банківських послуг та продуктів підприємствам, що займаються інноваційною діяльністю державним Українським банком реконструкції та розвитку;
- ефект замкнутого кола, коли банки не кредитують, тому що позичальники мають поганий фінансовий стан, а підприємства не беруть кредити з причини вкрай високих кредитних ставок, жорстких вимог до застави, коротких строків кредитування;
- спекулятивна модель банківського сектора за рахунок спрямування вільних коштів на валютний та фондовий ринок;

- брак економічних стимулів щодо здійснення банками фінансово-кредитного забезпечення інноваційної діяльності – податкові пільги, субсидії та інше;

- неприхована дія корупційних схем;

- залежність банків від зовнішніх інвестицій, короткотерміновість іноземних позичок приватним банкам.

Т. Васильєва та С. Леонов вважають, що необґрунтовано зводити роль банків у фінансуванні інновацій лише до посередництва, поряд із цим слід розглядати їх як самостійних гравців досліджуваного ринку. Виходячи з цього, до основних функцій банків на ринку інноваційного інвестування дослідники відносять мобілізаційну, стимулюючу, експертну, контрольну, платіжну, допоміжно-інфраструктурну, фінансового забезпечення та інформаційного посередництва [4, с. 273].

Розвиток інноваційних процесів повинен проходити в умовах тісного співробітництва державних установ та банків. Засоби державного регулювання інноваційного розвитку повинні отримати підтримку від банківського регулювання та ґрунтуватися на основі цільового розподілу фінансових ресурсів, що надаються приватними і державними банками, і зосередження їх у пріоритетних галузях, а також сприяння фінансування підприємств саме у придбанні передових іноземних технологій. На деякі державні банки можливо частково перекласти функції контролю за науково-технічним обміном вітчизняних підприємств із закордонними країнами.

Важливим напрямком банківського регулювання повинно стати прийняття участі в розробці Основного плану розвитку науки і техніки на кожні п'ять років, котра повинна включати ефективні інструменти заохочення банківського сектора за підтримку інновацій, наприклад податкове стимулювання, пільгове кредитування центральним банком конкретних інноваційних проектів, або поділ банківськими установами ризиків інноваційних проектів з державою. Стимулом підвищення ролі вітчизняної банківської системи в розвитку економіки повинно стати

встановлення доступного рівня процентних ставок за кредитами, надання Національним банком України кредитів комерційним банкам за умови їхнього цільового використання виключно для розвитку великих інноваційних проектів виробничих підприємств із наступним наскрізним контролем за рухом позикових коштів. Важливо впровадити інститут державних гарантій за банківськими кредитами пріоритетних галузей економіки.

Органами банківського регулювання повинно бути розроблено та законодавчо закріплено шкалу зниження розмірів оподаткування банків кредити яких орієнтовані на інноваційну діяльність виробничих підприємств. На законодавчому рівні повинно провести обмеження операцій комерційних банків на валютному та фондовому ринках з обмеження купівлі-продажу валюти під певні потреби та використанням лише власних цінних паперів. Враховуючи довготерміновий характер кредитних коштів, що можуть бути спрямовані на інноваційні проекти, можливо запровадити обтяжуюче резервування валютних коштів тих банківських установ, які користуються саме короткотерміновими кредитами нерезидентів.

Розширення можливостей банківської системи відносно кредитування інноваційної діяльності можливо провести також за рахунок певної заборони державним банкам кредитувати операції з імпорту товарів і послуг та спрямувати їх фінансово-кредитні можливості на розширення імпорту і реалізації в Україні світових науково-технологічних та інших інноваційних активів.

Отже, враховуючі широкий спектр охоплення питань функціонування та розвитку банківського сектора, таким елементом механізму державного регулювання, як «банківське регулювання», можна стверджувати, що таке поняття повинно виступати як самостійна категорія науки державне управління, а вирішення проблем в сферах її охоплення стає найпершою умовою перед державними органами. Подальші наукові дослідження повинні охоплювати розкриття організаційного забезпечення банківського

регулювання та проведення детального вивчення таких понять, як «банківський нагляд» і «банківський контроль».

Список використаних джерел

1. *Адамик Б.* Методологічне обґрунтування державного регулювання банківської діяльності / Б. Адамик // Світ фінансів. – 2010. – № 4. – С. 28–38.
2. *Амосов О. Ю.* Банківський сектор економіки в інноваційно-інвестиційній моделі суспільного відтворення / О. Ю.Амосов, М. М. Коваленко // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр. – О. : ОРІДУ НАДУ, 2011. – Вип. 1(45). – С. 35–39.
3. *Белінська Я.* Інструменти активізації кредитування підприємництва в умовах економічної депресії : аналітична записка / Белінська Я. [Електрон. ресурс] : Офіційний сайт Нац. ін-ту стратегічних досліджень при Президентові України. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/348/>.
4. *Васильєва Т. А.* Суб'єктно-об'єктний взаємозв'язок банківської системи та ринку інноваційного інвестування / Т. А. Васильєва, С. В. Леонов // Маркетинг інновацій і інновації у маркетингу : зб. тез доп. Третьої Міжнар. наук.-практ. конф., 1-3 жовтня 2009 р. – Суми : ВВП «Мрія-1» ТОВ, 2009. – С. 272–274.
5. *Ващенко Ю. В.* Банківське право : навч. посіб. / Ю. В. Ващенко. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 344 с.
6. *Інноваційна стратегія українських реформ / А. С. Гальчинський, В. М. Геєць, А. К. Кінах, В. П. Семиноженко.* – К. : Знання України, 2002. – 336 с.
7. *Коваленко М. М.* Державне регулювання банківського сектора економіки України / М. М. Коваленко // Державне управління та місцеве самоврядування : зб. наук. пр. – Д. : ДРІДУ НАДУ, 2011 – Вип. 2 (9). – С. 135–145.
8. *Костюк О. М.* Методологічні засади корпоративного управління та регулювання в банках України / О. М. Костюк, О. В. Костюк // Вісник Української академії банківської справи. – 2010. – № 1. – С. 39–41.
9. *Про Національний банк України : Закон України від 20 трав. 1999 р. № 679-XIV із змінами і доп. [Електрон. ресурс].* – Режим доступу : <http://nbuportal.bank.gov.ua/doccatalog/document?id=36668>.
10. *Розвиток банківської системи України / за ред. д-ра екон. наук О. І. Барановського.* – К. : Ін-т екон. та прогнозув., 2008. – 584 с.
11. *Сніжко О. В.* Фінансовий розвиток трансформаційних економік: структурно-функціональний аналіз : монографія / О. В. Сніжко. – К. : ВПЦ «Київський ун-т», 2009. – 815 с.
12. *Стійкість фінансових ринків України та механізми її забезпечення / О. І. Барановський, В. Г. Барановська, Є. О. Бублик та ін. ; за ред. д-ра екон. наук О. І. Барановського ; НАН України ; Ін-т екон. та прогнозув.* – К., 2010. – 492 с.
13. *Суржинський М.* Поняття і сутність банківського регулювання та банківського нагляду в Україні / М. Суржинський [Електрон. ресурс] : Юридичний журн. – 2004. – № 8. – Режим доступу : <http://justinian.com.ua/article.php?id=1365>.
14. *Табачук Г. П.* Основні цілі, завдання та принципи організації банківського регулювання й нагляду / Г. П. Табачук, О. Б. Бус // Вісник Університету банківської справи. – 2011. – № 2 (11). – С. 151–157.

Kovalenko M. M. Banking regulation: essence and description.

The essence of the banking regulation has been exposed, and the components of the banking regulation as a top priority element of Ukraine's banking sector state regulation have been specified.

Key words: banking regulation, banking system stable development, national monetary unit stability, realization of the innovative-investment model of the national economy reconstruction.

***Коваленко Н. Н.* Банковское регулирование: сущность и характеристика.**

Раскрыта сущность и уточнены составляющие банковского регулирования как первоочередного элемента механизма государственного регулирования банковского сектора Украины.

Ключевые слова: банковское регулирование, стойкое развитие банковской системы, стабильность национальной денежной единицы, реализация инновационно-инвестиционной модели общественного воспроизводства национальной экономики.